

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

Abonnement

Drie maal per week 6 franks per jaar.
 Twee " " " 4 " " "
 Een " " " 1 " " "
 Een blad afzonderlijk 15 centiemen.
 De abonnemingen zijn vooraf betaalbaar.
 Aankondigen 15 centiemen per drukregel.
 Reclamen, voorstellen en andere artikelen vooraf
 of binnen in het blad: 1 fr. den drukregel.

Men schrijft in te Tongeren bij M. COLLEÉ, uitgever en eigenaar van dit blad.
 De Postrijder verschijnt 's dinsdags, 's dondersdags en 's zaterdags.
 Alle toezendingen van brieven, geld of aankondigingen moeten franco gedaan worden aan den uitgever, **grootte Markt, n° 37-39, te Tongeren.**

TONGEREN, 7 MEI.

Van alles wat.

In een vorig nummer hebben wij den uitslag der kiezing van Audenaarde aan onze lezers doen kennen. De uitslag was zooals men het had voorzien, zegt de brusselsche briefwisselaar van het Handelsblad van Antwerpen.

M. de Malander werd gekozen met eene meerderheid van 94 stemmen; hij zou'er eene gebad hebben van drie tot vier honderd, indien al de kopstukken der partij tot akkoord waren geweest, om zijne kandidatuur te ondersteunen.

Overigens, de kiezing is volkomen kalm afgelepen.

De verwinnars hebben hunne zegepraal stil geverd, en de overwonnenen zijn spoedig uit elkander gegaan, wanneer zij hunne neêrslag kenden.

De liberale dagbladen zeggen dat zij op de overwinning niet hadden gerekend en dat het hun voldoende is, te bevestigden dat hunne partij in dit Vlaamsch arrondissement vooruitgang heeft gedaan.

Dit is echter bluf, en deze dagbladen gelooven er zelfs het eerste woord niet van.

Zij hadden allen reporters naar Audenaarde gezonden en de eerste depeches van deze lesten, kondigden den waarschijnlijken triomf van M. Liefmans aan; dit is wel een bewijs dat zij zich aan beters verwachten.

Te Brussel had de Association libérale maatregelen genomen voor eene verlichting. Te rekenen van één uur namiddag stonden groepen liberalen in de St-Hubrechtsgalerij voor de bureellen van de Chronique met ongeduld te wachten naar het aanklappen van den uitslag, 't geen door dit blad gewoonlyk wordt gedaan.

Tot vier o'groeide deze menigte nieuwsgierigen alijd aan, en velen van hen stampen ongeduldig met den voet gelijk het gebeurt in den schoolgang, wanneer men te lang wacht met het ophalen der gorlijn.

Na het aankomen van het leste telegram wordt eensklaps in deze groepen het nieuws verspreid dat M. de Malander werd gekozen. In min dan twee minuten tijd was er geen enkele liberaal meer te zien, en de Chronique plakte niets aan, omdat zij slechts eene buis voor hare vitriën zou hebben kunnen ten toon stellen.

De Journal de Liège kondigt aan dat een nieuw besluit aan het handteeken des konings is ouderwopen, welk nog een tiental ijdele scholen zal afschaffen.

Wij durven hopen dat het alzoo zal wesen. De schoolvervistingen moeten een einde nemen.

Verscheidene gemeenten met het onliggende van Charleroi zijn voor het gerecht gedaagd door de nijveraars vier werkdagen geheel of gedeeltelijk zijn verwoest geworden gedurende de wanorders welke, in Maart 1886, de werkstakingen hebben veroorzaakt, zegt de Vlaamsche Stem.

De geïnteresseerde schadeloosstellingen beloopt tot een tamelijk hoog cijfer; aan de gemeente Roux alleen worden 160,000 fr. gevraagd.

't Is zeer lastig voor de gemeenten, welke geene schuld hebben aan de gebeurtenissen en al gedaan hebben wat in hunne macht was om de onlusten te beteugelen. Doch 't is de wet, en daar is niets aan te doen.

De stad Brussel is dus wel gekomen wanneer zij beweert niet verantwoordelijk te zijn tegenover de personen en maatschappijen die, den 7 September 1884, door de genuzerij mishandeld en in hunne eigendommen beschadigd zijn geworden (terwijl de burgemeester de macht had om die schadelijke feiten te verhoeden).

Wanneer de gemeenten van rond Charleroi de schad moeten betalen welke, ondanks al hunne pogingen om ze te beletten, de nijveraars is toegebracht geworden, hoe wil men dat Brussel de gebroekte potten van den 7 September niet zou moeten betalen?

Er is immers maar éene wet!

De aanstaande tabakooft in Havana zal, volgens alle vooruitzichten, slecht zijn. Men heeft slechts hoop op ongeveer een derde van den gewonnen oogst. De oogst van verleden jaar was dubbel voordelig, zoo onder opzicht van hoedanigheid als van hoeveelheid. Het gevolg van dezen staat van zaken is, dat soorten van 1886 allen opgekocht worden op de markten.

Gedurende de maand februari bracht de tabakregie in Frankrijk de som op van 28,826,000 fr., 't zij eene vermeerdering van 604,000 fr. op hetzelfde tijdverloop in 1886.

Den 22 Mei moet te Luik eene provinciale kiezing plaats hebben. De socialisten hebben diensdag besloten in het strijdperk te treden en hebben zekeren citizen Cools tot kandidaat gekozen. De kandidaat der liberalen is de heer Gregoire, burgemeester van Herstal.

De Kamer.

Ziehier in 't kort de redevoering welke M. Schactzen, tijdens de bespreking van het wetsontwerp Dumont, strekkende invoerrechten op het vreemd vee te heffen:

Van mij zult gij zeker niet verwachten, zegde M. Schactzen, dat ik 't verwijt weerlegge hetwelk men ons daar even deed, als zouden we uithongeraars en moordenaars zijn; het wetsontwerp werd reeds met talent, ja, met bijval uiteengezet en verdedigd.

Met den heer Pirmez zijn wij het eens dat er eene crisis van overvloed bestaat; maar we moeten de zaak slechts beschouwen met het oog op 't belang van 't land.

De achthare heer Rils heeft betwist dat de prijs van alle voortbrengsels gedaald is; doch hij zegde niet dat de daling van den prijs der granen te wijten is aan de overvloed van invoer. De uitbreiding der handelsbetrekkingen tusschen de verschillende streken heeft den toestand heel en al gewijzigd.

Talrijke en snelle zeevaartlijnen hebben den handelstoestand volkomen veranderd; de vreemde mededinging doet ons het grootste nadeel.

't Is de plicht der openbare besturen de tegenwoordige crisis te doen ophouden als 't mogelijk is. De landbouw is de moeder van den openbaren rijkdom; de waarde van onzen grond bedraagt van 8 tot 10 milliard en de waarde der voortbrenging is tot 1,600 millioen frank geklommen.

De landbouw alleen verberdt evenveel waarde als al de andere voortbrengsels te zamen. Het land heeft er dus belang bij hem te ondersteunen. Indien bij voorbeeld, de katoenweverijen achteruitgingen, zouden de kapitalen die men er aan besteedt eene andere bestemming kunnen krijgen. Doch met den landbouw is het anders gelegen. Zijne opbrengst is 50 t. h. verminderd.

Deze mindere waarde zou niet noodlottig wesen indien ze 't gevolg was niet spaarzaamere voortbrenging; maar juist het tegenovergestelde bestaat.

De pacht is de vergelding van het kapitaal; de reente vermindert met de moëte die de pachter heeft om 't kapitaal winste doenaanfwerpen. Welnu die reente is in de laatste jaren merkelyk verminderd.

't Is de plicht der openbare machten het verschil tusschen de opbrenging en den invoer te verzachten. Zeker is de werking van den Staat in dergelijke zaken zeer beperkt, maar men moet ten minste de voortbrenging trachten te ontwikkelen en te verbeteren.

Dat gebeurt overigens, en in dat opzicht dient men den achtharen minister van landbouw geluk te wenschen met de doelmattige maatregelen die hij genomen heeft om 't landbouw-onderwijs te verspreiden.

Dikwijls klagt u de nijveraars; we zouden hun kunnen zeggen dat zij ook hunne stelsels van werken en hunne werktuigen moeten veranderen!

Men zou het grondkrediet moeten tot stand brengen en de instelling van het landbouwkrediet wijzigen; op dat punt vestig ik de aandacht van den achtharen minister van financiën.

Een landbouwer, die zich een kapitaal van 400 frank wil aanschaffen tegen 5 t. h., moet eene hypotheek leveren, 't is te zeggen dat hij ten minste 10 t. h. moet betalen als men er de kosten bij rekent!

Wenu, ter beurs worden er iederen dag miljoenen verhandeld zonder kosten. De landbouwhandelszaken zouden moeten vergemakkelijkt worden, en hier doe ik een beroep op den heer Pirmez.

De fiskale rechten op mutaties en onroerende goederen zouden insgelijks moeten verlaagd worden; want die rechten staan dikwijls met eene wezenlijke in beslagneming der goederen gelijk.

Indien de belgische Staat al de lasten kon kapitaliseren welke op de grondgedommen drukken, dan zou de bodem hem na 68 jaren toebehooren! Dit bewijst de onrechtvaardige gevolgen van de wet op de erfennissen.

De grondbelasting drukt nog zwaarder en is nog onrechtvaardiger. In den beginne was die belasting, toen ze in verhouding was tot ieders vermogen, nog aan te nemen; maar tegenwoordig zou de grondslag der belasting moeten gewijzigd worden. De eigenaar van den bodem wordt dubbel belast: eens op zijn inkomen en eens op hetgeen hij verbruikt.

Aangezien het niet mogelijk is onmiddellijk de basis onzer belastingen te wijzigen, ken ik slechts één middel om het onrecht te herstellen, namelijk de aanhangige wet te stemmen. (Rechts, zeer wel!)

Wanneer wij de voortbrenging zullen aangevoerd en uitgebreid hebben, wanneer onze veestapel zal verhoogt zijn, dan zullen wij zeer goed de vreemde voortbrengsels kunnen missen.

De invoerrechten zullen weldra gedragen worden door den vreemd-ling, want 's lands voortbrenging kan toenemen.

Zijn deze rechten in strijd met de huishoudkunde? Men kan het niet staande houden, want de stelsels dezer wetenschap veranderen met de omstandigheden.

Ons vee wordt thans door onwaaerdige belastingen getroffen. Een landbouwer heeft bewezen dat zijne hofstede hem jaarlijks 25 fr. 50 c. bestanding per hectare kostte, dus 18 t. h. van zijn inkomen.

Een ons moet vier of vijf jaar op de hofstede gevoeld worden voordat men hem verkoopt, dus heeft hij reeds ten minste 50 frank gekost aan belastingen die den Staat werden betaald.

Het voorstel Dumont is eene vergoeding. Wilde men onze voortbrengselen in 't buitenland ontslaan, dan zou ik het vlak afwerpen; doch daar is geene spraak van!

Met reden heeft de achthare heer Pirmez gezegd dat alleen vrije arbeid rijkdom verschaft; geeft dus aan den veldarbeid de vrijheid weer; de overgrote meerderheid van 't land zal er zich wel bij bevinden.

Gisteren heeft de heer Pirmez voorgesteld de leden der middenafdeling op water en brood te zetten, omdat hij hun het verwijt toebrengt de verkleden te willen beletten vleesch te eten. De heer Pirmez houdt van vertelseltjes, bij veroorloofte er mij dus ook één.

Een fransch senator, de heer Devès, eens te Londen zijnde, bemerkte een der dien den hoogen prijs eener gans bemerkende, bij de uitstalling van eenen polier, een leelijk gezicht trok.

— Waarom, zegde hij hem, schijnt gij ontvreden? — Wel, omdat de ganzen in mijn land veel goedkooper zijn! — Waarom blijft ge dan niet in uwer land? Gij zoudt er ganzen kunnen koop. — O neen! Want zou de ganzen er minder kosten, van den anderen kant verdient men er geen geld genoeg om ze te koop.

Daar ligt het gansch vraagstuk in besloten. (Goedkeuring rechts.)

In de tegenwoordige omstandigheden kan een maatregel als die van den heer Dumont niet afgekeurd worden. Vrijhandel eischt wederkerigheid.

Wenu de Vereenigde Staten overstroomen ons met hunne producten, en zij heffen rechten op de onze. Dat voorbeeld laat mij nogtans overschillig. Al wat ik vraag is dat onze verschillende

takken van nijverheid op gelijken voet zouden behandeld worden.

Ik vraag niet dat men de belangen der nijverheidsworkers stelle tegenover die der landbouwwerkers; dergelijke aanhittingen zijn gevaarlijk.

Maar stellig is 't dat de nijverheid eene bescherming van de begroting geniet, bescherming die overeenkomt met de tolbescherming die men voor den landbouw vraagt.

De commissie der tarieven heeft onlangs noodlottige gevolgen doen uitschijnen van den overgroten invoer van duitsche steenkolen. Dientengevolge werd de vervoerprijs voor belgische kolen in zekere mate verminderd.

De Staat, die met het geld van allen maar moet werken ten voordele van allen, hadde het vervoer van zekere voortbrengselen niet moeten begunstigen, wanneer hij niets doet voor andere.

Als ik de voortbrenging van kolen vergoed met 't die van graan, dan bevind ik dat, zoo de laatsgemelde het land verrijkt, de eerste-gemelde het verarmt.

Onlangs bewees de Kolnische Zeitung dat de gouvernementale leerstelsels in België veranderen naarmate het uzer of graan betreft.

De belgische metalurgisten hebben zich niet lang geleden verstaan om de prijzen hunner voortbrengselen te verhoogen. Wat zou men wel zeggen indien de granuleers eens hetzelfde deden?

Nu wij ons aanzienlijke opofferingen getroost hebben ten behoeve van andere takken van nijverheid, moeten wij ook den landbouw ontslaan van hetgeen hij voor de andere betaalt.

Hoeveel takken onzer nijverheid worden niet begunstigd? De meeste genieten een beschermrecht van 10 t. h. Laat ons dus eveneens den landbouw beschermen en het fiskale grondstelsel wijzigen.

In Duitschland heeft men den landbouw beschermen de heerlijkste uitslagen lieten zich niet wachten, vooral wat betreft het getal landbouwers.

Morhen wij 't zelfde in België kunnen zeggen? Wij zijn het die de vrijheid eischen voor de ontwikkeling van al de takken van onzen landbouw.

De gevraagde rechten zullen vooral de voortbrenging doen toenemen. D' heer Frès-Orban zegde in 1850, dat 1 frank invoerrecht op het graan geen beschermend, maar wel een fiscaal recht was.

't Kan gebeuren dat een vreemde koopman den prijs verhoogt in de overvloedigheid van het invoerrecht; maar als men ze zich in België kan aanschaffen, dan zal die prijsverhooging niet noodlottig zijn.

Ten slotte vereenig ik mij met den hoogen raad van landbouw, om de regering aan te raden de nieuwe grondslagen der belastingen te bestudeeren, ten einde op meer rechtvaardige wijze al de voortbrengselen van den openbaren rijkdom te treffen.

Maar in afwachting moeten wij eene aanmerking verbeiden en een bewijs van genegenheid geven aan den landbouw, die altijd de grondslag van onzen rijkdom zal wesen.

Wzena wij rechtvaardig voor onze landbouwers en behouden wij de goede verstandhouding tusschen al degenen die werken tot welzijn en geluk van 't vaderland. (Rechts: Zeer wel! Zeer wel!)

Landbouw.

De vruchtbaarheid van den grond.

De opbrengst van een land is in evenredigheid met de natuurlijke vruchtbaarheid van den grond. De vruchtbaarheid van den grond hangt zelve van verscheidene redenen af: de warmte, het licht, de vochtigheid, de natuurlijke en vooral de scheikundige samenstelling van den grond.

De vruchtbaarheid van een land is dus veranderlijk volgens de weerkundige hoedanigheden, volgens het min of meer goed werk en volgens de hoeveelheid meststoffen die men ter beschikking van de planten stelt.

Onder de redenen die eene werking op de opbrengst hebben, zijn er eenige, waaraan de landbouwer niets of maar weinig doen kan. Alzoo, als

in 1755 binnen, de welbekende pater Jan-Baptiste Janssens geboren te Bilsen, en deze overleed daar den 7 april 1787; zijne voorzeggingen geven hem eene naam van heiligheid, die van slag nog zeer verspreid is.

De Resolletten vestigden zich in onze stad in 1625; hun klooster bestond in de Wyngaardstraat en wierd omtrent 1816 gedeeltelijk verkocht om de Gendarmerte te bouwen; het overige wierd door het gevangenis vervangen.

In 1574 stichtten de Jesuiten een klooster te Maestricht; van daar verjaagd in 1658 trokken zij naar Tongeren en vestigden zich in de Kievelstraat. Na het afschaffen van hun order door paus Clemens XIV. traden de ongeschiedde karmelieten dit gesticht binnen tot dat hij den inval der Fransche Nans-cabotten hun klooster verdelg en zij zels weggejaagd wierden. De tuin van het huis Genin alsook die lager nieuwgebouwde huizen vervangen nu de plaats van dit godsvruchtig verlijg.

De vrouwenorden waren in onze stad ook zeer talrijk.

De Charissen vestigden zich alhier in de Sint-Jans straat tegen over de Sint-Janskerk in 1424; sedert eenige jaren slechts zijn zij nevens het hospitaal gehuisvest. In die zelfde straat ook, wat meer in de richting van den Jeker, woonden de Gracie zusters; een gedeelte van hun gesticht wierd door de gebouwen en den hof der Gendarmerie ingenomen.

De Damsa Kanunniken van het H. Graf, anders genoemd Sepulchrienen, bewoonden ook

hoeveelheid licht, warmte, scheikundige werking in een voorl de straling der zon, ziedaar zaken welke de landhouwer niet volgens zijn wil kan veranderen. Ieder hectaar land ontvangt er eene veranderlijke hoeveelheid van, volgens zijne ligging, zijne breedte en zijne hoogte. De landbouwer kan nootzaks trachten dat de planten meer profijt uit de straling der zon te trekken. Als men du zaait, als men op lijnen zaait en als men het onkruid vernietigt, dan verhoogt men de werking van het licht.

De verstandelijke bewerking van den grond, de dreinerung der vochtige gronden, het diep laberen, het gebruik van het stalmest verwarmen, otwel rechtstreeks ofwel onrechtstreeks den grond.

Indien de landbouwer de hoeveelheid water die jaarlijks op eene zekere plaats valt niet kan veranderen, nootzaks zijn er andere werken in dezen aard welke hij kan uitvoeren. Hij kan de overvloedige waters verwijderen. Hij kan maken dat de grond veel minder aan de uitdroging bloot gesteld is op zekere tijdstippen.

Door de bewerking van den grond, door het gebruik der meststoffen enz. kan de landhouwer heel en gansch de natuurlijke samenstelling van den grond veranderen. Hij kan den grond de vastheid, de doordringbaarheid aan het water en aan de lucht geven welke noodig zijn voor de gewone uitbreiding der wortelen.

Eindelijk door het verstandelijk gebruik der scheikundige meststoffen kan hij de samenstelling van den grond veranderen.

De landhouwer moet niet uit het oog verliezen dat op een land de opbrengst des te grooter is dat de grond meer vruchtbaar makende elementen inhoudt.

Hij moet vooral niet vergeten dat de opbrengst in evenredigheid is met het vruchtbaar makend element dat zich in de beste hoeveelheid in den grond bevindt, dit is te zeggen in evenredigheid met het element dat zich in vergelijking met de behoeften der planten, het minste in den grond bevindt. Vreemde stoffen wij dat een land genoeg stikstof, potasch en kalk bevat voor eenen oogst van 5500 kilos tarwe maar slechts genoeg phosphorische zuur voor eenen oogst van 2000 kilos. Onder deze voorwaarden zal de oogst van niet veel meer dan van 2000 kilos zijn.

Dus in dit geval zal een gedeelte van het kapitaal dat men oover voert van meststoffen in den grond gestoken heeft zonder werking blijven en zal geenen interest opbrengen.

Het is bekend dat in het algemeen het phosphorische zuur het element is dat het meeste aan den grond ontbreekt. Het stalmest bevat slechts gemiddeld 2 kilos op duizend van dit element.

OVERAL IN DE OMSLIEKEN VAN TONGEREN HEET DE LANDBOUWER INTEREST PHOSPHORISCH ZUUR (IN HET BELGISCHE MESTSTOFFEN-LENGRAIS PHOSPHATES) TE GEKRIJEN.

De phosphaten van metaal-scheim (phosphates de series) kosten op wagen te Luik 24 franken de 1000 kilos.

Dit meststof houdt bemiddeld 170 kilos phosphorisch zuur en 450 kilos kalk in.

Tongeren, 5 mei 1887.

H. R. JULIEN, Ingenieur-Landbouwkundige.

Stads- & provincie nieuws.

Rutten-Mei.

Wie van onze lezers is nooit op Rutten-mei geweest? Doch indien zij allen de voortvoering van de matfellood van den H. Evermaars bijgewoond hebben, nootzaks zullen er maar weinig zijn die weten wat de historie en de legende ons oover Haco en den H. Evermaars leeren. Ook denken wij onze lezers aangenaam te zijn met hun daarover eenige bijzonderheden mede te deelen.

Het was in het jaar 690, in den tijd van Pepinus het lager gedeelte onzer stad. Deze kloosterlingen waren hier bekend onder den naam van *Bellefonten* naer aanleiding der woorden: *bonis fontibus*, omdat zij, voortalen zich te Tongeren te vestigen, in het jaar 1590 te Luik verbleven in het klooster dat de Kanunniken Begulieren, die men *les bons enfants* noemden, kwamen te verlaten.

De Sepulchrienen hadden hunne verblijfsplaats op eene vlakke gelegen tusschen de Wyngaardstraat, de Korvenstraat, de Koolkail en den Jeker.

In de Hasseltsestraat was van af het jaar 1640 het klooster der *Hemelinnen* Celestines gelegen; deze zusters verbleven daar tot in 1677. Zij verlieten alsdan hun gesticht. Inis der familie Vrouwen om dat dit sterk door het vuur was beschadigd geworden. Van deze kloosterlingen, is de Hasseltse bestrat verdelg ook nog belemmingen of Hemelinnen-straat genoemd te worden.

De Zusters van St. Agnes woonden in de Repenstraat; hun klooster wierd alsdan gesticht door eene godvruchtige dochter genoemd Catharina de Repen; ziedaar dus de oorsprong van den naam dezer straat klaar aangegeven en men kan alzoo bevestigen dat het fransch overzetsel van *vue des Celestines* geheel onregelmatig is.

De Zusters van St. Jacobus zijn van af hunne stichting aan het Hospitaal gehecht; dit, omtrent de derdente eeuw bevond zich op de plaats waar onze hedenlaegsche Casius gebouwd is, en nu waar eemedet weert.

De Damsa Kanunniken van het H. Graf, anders genoemd Sepulchrienen, bewoonden ook

(Wordt vervolgd.)

EENIGE BLIKKEN (1)

OVER HET

OUD TONGEREN

(VERVOLG.)

Omtrent het einde der XIV^{de} eeuw, richtten zich in onze streken vele burgersverenigingen, in fransch genaamd *serments*, in Te Tongeren alzoo bevond men er in 't begin twee: de *Handboogcompagnie* (archers) en de *voetboogcompagnie* (arbalétriers.) Bij het inbrengen der vuurwapens in de krijgslagers, beproefde men de noodzakelijkheid de jonkheid de behandeling dezer aan te leeren, en men stelde twee schutters-corporatien, *de oude en de jonge Colonniers*, in.

Deze compagnieën ter zelfder tijd dat zij eene vermaaksvereniging uitmaakten, hadden nog een officieel bestaan: zij ontvingen eene soldij der stad en waren tot den krijgsdienst gehouden.

wanneer de regering hen daartoe inriep. Zij woonden ook al publicke plechtigheden en processien bij; alle jaren waren er verschillende dagen van groot schieting, waarop alle leden getropen waren hunne behendigheid te toonen. Degenen die den vogel schoot, was tot koning der corporatie uitgeroepen, en men gelidde hem naar huis met groote eerbetuigingen; de overwinnaar in drie naevolgende prijsskampen, bekwam den titel van keizer. Deze groote kampdagen waren vastgesteld op: zondag voor de Rogaten, Paaschmaandag, 's zondags voor Pinxten, den eersten zondag van Augustus en kermisdag.

St Sebastiaan was de patroon der *handboogcompagnie*.

De confreries vergaderden zich in eene vereenigingskamer op de Vlasmarkt, en bestonden tot in 1794.

Eenige woorden nu over de oude geestelijke gestichten of kloosters onzer stad.

Menigvuldig waren die, en zoo menigvuldig zelf, dat hunne leden het vierde deel der bevolking uitmaakten.

Het klooster der *Kanunniken Regulieren van den H. Augustinus*, was ongetwijfeld het voornaamsle en het rijkste der godsdienstige gestichten.

De 2de mei van het jaar 1424 verandert prins-bisschop Jan Van Heinsberg in klooster van kanunniken Regulieren, het hospitaal in 1573 door Richardus van Luyck ingericht, onder voorwaarde van de arme reizigers in te ontvangen. Deze voorwaarde, schijnt er tot in 1794 in uitge-

(1) Verboden nadruk.